

Je jen logické, že se s touto svou duchovní výbavou těžko mohl zařadit do jednotného rámce takzvané socialistické kultury. | A to za všech období: jak v poúnorových časech předeepsaného budovatelského nadšení, tak v oteplujícím se klimatu 60. let, kdy řada spisovatelů – ještě včera opěvujících Stalina – náhle začala objevovat Franze Kafku, ale kterým zůstala nejen jejich původní černobílá optika, dělící svět na spojence a nepřátele, ale i jejich pocit elitářské výlučnosti a spasitelské vyvolenosti. | Škvorecký zůstal solitérem. | Uchoval si svou osobitost, | svou nekonfliktní jazzovou letoru, | svůj hravý smysl pro suchý anglický humor. | Obrazně řečeno – zůstal tím zdánlivě naivním, velmi shovívavým a docela moudrým Danny Smiřickým nebo i některým z dalších nezapomenutelných postav Zbabělců, Sedmiramenného svícnu, Legendy Emöke, Konce nylonového věku, Prima sezóny, ale i Miráklu či Tankového praporu.

postupně stal neodmyslitelnou součástí moderní hudební řeči, z níž čerpáme dodnes. | Byl to Josef Škvorecký, kdo u nás popularizoval jazzové hudebníky ze Spojených států a kdo vydával antologie černošských textů. | Byl to on, kdo upozorňoval na vynikající jazzmany české, kdo psal o českém jazzovém životě, kdo skládal ódy na „Fitzpilarku“. | Myslím, že tuším, co Škvorecký u jazzu hledal a co tam i nacházel: byla to právě ona odpovědná svoboda, která dává jazzovému sólistovi prostor pro to, aby se předvedl, | aby ukázal, jak on sám, osobitě, individuálně, svobodně cítí svou hudbu a svůj život. | A se stejnou jazzovou svobodou, lehkostí a vzletem, ale i smutkem a soucitem psal Škvorecký své knihy, a to i takové, jejichž námětem byly největší hrůzy moderních dějin – druhá světová válka, židovská tragédie či totalitní režimy.